

Стан водних ресурсів – це рівень життя, здоров'я й добробуту громадян

Водне господарство України й району зокрема має давню історію. Головне його завдання - реалізація державної політики у сфері управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів, розвиток водного господарства й меліорації земель, експлуатації державних водогосподарських об'єктів, комплексного призначення, міжгосподарських зрошуваних та осушувальних систем.

З нагоди Дня працівників водного господарства, яке відзначатимемо 3 червня, про колектив і діяльність управління з читачами «Сарненських новин» ділиться начальник Сарненського управління водного господарства Василь ПНЧУК.

- Василю Пилиповичу, насамперед, розкажіть, як водна галузь забезпечує виконання найголовніших завдань, аби досягти найвищого розвитку.

- Ще на початку 90 років минулого століття країна докладала максимум зусиль, щоб водне господарство було на найвищому рівні. Тоді у сфері її діяльності перебувало 3,3 млн. га осушених і 2,2 - зрошувальних земель з їх інженерною інфраструктурою (каналами,

дамбами, насосними станціями, гідропорудами), 63 тис. малих річок і водостоків із 52,4 млрд. м³ місцевого стоку, водосховища й ставки загальним об'ємом 55,3 млрд. м³, 7 великих магістральних каналів, загальною довжиною 1195 км, і 10 великих водогонів, якими щороку в маловодні райони подавали понад 22 млрд. м³ води. Мінводгосп того часу - одне з найпотужніших відомств України й за рік освоював (у нинішньому еквіваленті) майже 7 млрд. грн. капітальних вкладень. У районі, починаючи з 1966 по і 985 рр., щорічно вводили 1500 га меліоративних земель. Будівельні організації освоїли майже 12 млн. грн. А всього за рахунок державних коштів ввели 50,6 тис. га меліоративних земель, із них 33,4 - сільськогосподарські угіддя, 104 км дамб, і4 насосних станцій, 12,8 км кріплення берега Случа, 2212 км меліоративних каналів, 1583 гідротехнічні споруди. Балансова вартість основних меліоративних фондів -109251,9 грн.

Приміром, до середини 90 років на осушених землях району виробляли 43% зернових, 40% льону—довгунця, 47% картоплі, 40% овочів, 55% грубих кормів. У цей період управління виконало значний об'єм робіт щодо підтримання в належному технічному стані меліоративних фондів. Щорічно проводили очистку каналів від мулу в обсязі 550-600 тис. м³, глибоке ухилення 1000-1500 га. Також ефективно вели роботу з регулювання водного режиму, що давало змогу стабільно вирощувати високі врожаї сільгоспкультур.

- Чи негативно відбилася на галузі водного господарства та гідромеліорації земель соціально-економічна криза, пов'язана з переходом до ринкових відносин і формуванням відкритої економіки в країні, адже функціонує вала за рахунок бюджетних асигнувань?

- Починаючи з 1993-го темпи розвитку меліорації знизились, фінансування будівництва та реконструкції припинилось. Технічна експлуатація водогосподарства також перебуває в незадовільному стані у зв'язку з недофінансуванням. Не вирішене питання передачі внутрішньогосподарської мережі від колишніх колгоспів, радгоспів у комунальну власність сільських рад, а вони, у свою чергу, не виділяють кошти на її експлуатацію. Не фінансують із районного бюджету й Програму розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану осушених угідь Сарненського району у 2011 -2015 роках, яка передбачала надання субвенцій бюджетам сільрад на ремонт меліоративної мережі.

До всього, бракує коштів на меліорацію в бюджетах усіх рівнів, що зумовлює деградацію водогосподарських об'єктів. Крім того, їх нераціональна експлуатація завдає шкоди довкіллю, особливо ґрунтам і водоймам. Канали замулюються, заростають чагарником, їх коренева система закупорює гирла колекторів і гончарний дренаж

псується. У результаті - повторне заболочення. Допускати цього не можна, адже негативно вплине на добробут людей і економічний потенціал держави. Вирішувати проблему потрібно на державному рівні, створюючи ефективний фінансово-економічний механізм на основі відповідних законодавчих актів і нормативних документів. У цьому випадку заслуговує уваги досвід закордонних країн у галузі державної підтримки водогосподарського комплексу. Приміром, Великобританія - країна з найдавнішими традиціями осушення земель, де ще в 1252-ому прийняли перший у світі закон про осушення сільськогосподарських угідь і експлуатацію водогосподарських систем проводять спільними зусиллями держави й сільгоспвиробників.

- Які наразі першочергові завдання стоять перед колективом?

- Нині управління працює над виконанням завдань 2012 року, що визначені наказом облводресурсів № 18-В від 3.03.2012 р. «Про основні напрямки робіт і завдання з експлуатації водогосподарсько-меліоративного комплексу у 2012 році». Внаслідок чого здійснили цьогоріч заходи щодо безаварійного пропуску весняної повені. Зокрема узгодили план дій із органами Міністерства надзвичайних ситуацій. Провели обстеження захисних дамб протяжністю 69 км, підготували насосну станцію. Крім цього, на трьох гідрометричних постах вели спостереження за рівнями води в Случу й Горині. Також організували роботу аварійних бригад і підготували наявну техніку.

У цілому за п'ять місяців ц.р. насосні станції відкачали 1 млн. 720 тис. м³ води, внаслідок чого витратили 27,6 тис. кВт/год. електроенергії на суму 21,8 тис. грн. Завдяки встановленню на них багатотарифних лічильників, відкачку води проводили вночі, зекономили 9 тис. грн. Застосували схеми самопливного відведення води з польдерних систем і це дало змогу заощадити 93,5 тис. кВт/ год. електроенергії на суму 129,6 тис. грн. А ще провели ремонтно-доглядові роботи, поточний ремонт гідротехнічних споруд, очистили меліоративні канали від мулу, вирубували чагарники, обкосили канали.

Надали послуги юридичним і фізичним особам на 143 тис. грн., з них 44 тис. спрямували на ремонти основних фондів. Спостерігаємо за рівнями ґрунтових вод, для цього облаштували 30 тимчасових створів. За даними сарненських і спеціалістів Рівненської гідрологомеліоративної експедиції, меліоративний стан осушувальних сільгоспугідь оцінюють як сприятливий на площі 9489 га, задовільний -15411 га, незадовільний - на 9508 га. Для його поліпшення необхідно здійснити реконструкцію на площі 6753 га, виконати агротехнічні заходи -2755 га.

- Василю Пилиповичу, як саме колектив управління турбується про навколишнє природне середовище?

- По-перше, постійно беремо участь і проводимо різноманітні акції. Приміром, «Посади дерево», «Чистий берег». Очистили й впорядкували 6 джерел, 3,3 км прибережних захисних смуг, посадили 105 дерев, ліквідували 12 стихійних сміттєзвалищ. А з метою формування в підрастаючого покоління екологічної свідомості й бережливого ставлення до водних ресурсів у 45 школах Сарненщини провели 115 екологічних уроків на водогосподарську тематику. Взяли участь у проведенні Всесвітнього дня води. Спільно з відділом освіти РДА організували конкурс у рамках місячника благоустрою під назвою «Мій рідний край, моя Земля», до Дня води «Кришталеві джерела». У результаті відзначили дипломами 41 робіт у п'яти номінаціях.

- Василю Пилиповичу, впевнена, успіхів досягаєте завдяки високопрофесійному колективі.

- Звичайно. Напередодні професійного свята адресуємо щирі слова колективу Сарненського управління водного господарства, який, незважаючи на негаразди й за мізерного фінансування, виконує поставлені перед ним завдання. Тон у роботі, в першу чергу, задають переможці конкурсу «Кращий господар» інженер-гідротехнік Іван Дзугань, оглядачі ГТО Леонід Мельник,

Микола Данилицький, Микола Шутько, Василь Стаднік, Федір Пілат, машиністи насосних установок Микола Гаврильчик, Петро Трепак, Ігор Жук, Микола Жилка, тракторист-машиніст Микола Жученя, механік I категорії Володимир Куришко. Тож з нагоди свята дякую всім працівникам, ветеранам і пенсіонерам за їх працю. Сердечно бажаю міцного здоров'я, щастя, душевного тепла на довгі роки, радості та благополуччя, впевненості в завтрашньому дні.

- Наостанок дозвольте привітати Вас і колектив із професійним святом! Враховуючи важливість професії й відзначаючи вагомий внесок у розвиток водного господарства й меліорації земель, задоволення потреб населення та галузей національної економіки, щиро зичу професійних здобутків і сімейного благополуччя. Дякую за розповідь.

Вікторія КОЛЯДИЧ.